

דף הדרכה

סרטון לילדים על מהי אפזיה

קלינאית/ת יקר/ה,

סרטון זה נועד לעזור לילדים צעירים, שהם נכדים לאנשים עם אפזיה, ללמוד על הקושי השפתי והתקשורתי עימו מתמודד בן המשפחה הלוקה באפזיה. בנוסף, הסרטון מציג בפני הילד דרכים ליצירת תקשורת עם הסבא או הסבתא ששרויים באפזיה.

מלבד זאת, הסרטון נועד לשמש גם אותך, קלינאית התקשורת, ככלי עזר בהדרכה של בני משפחה לאנשים עם אפזיה. בשנת 2001 פרסם ארגון הבריאות העולמי את מודל ה-ICF. מודל זה קבע, בין היתר, כי הסביבה משפיעה על האדם עם הלקות ומושפעת ממנו (WHO, 2001). מעבר להבנה שבני משפחה בריאים משפיעים על מצבו הבריאותי של בן המשפחה החולה ומושפעים ממנו, הדגיש ארגון הבריאות העולמי את החשיבות הקלינית במתן מענה שיקומי מותאם גם לבני המשפחה של האדם עם הלקות.

מחקרים על אנשים עם לקויות קוגניטיביות בגיל המבוגר, הראו כי ביטויי רגשות חיוביים בנוגע לקשר עם הסבא/תא, מצד נכדים בגיל ההתבגרות, נקשרו ישירות במידת המעורבות של הנכדים בחיי היום יום של המשפחה ושל האדם עם הלקות (Montserrat, et al., 2011).

במחקר שנערך ב'מרכז אדלר', בו השתתפו נכדים ונכדות לאנשים עם אפזיה, בין הגילאים 4-12, נבדקו עמדותיהם בנוגע לתקשורת בינם לבין קרוב המשפחה הלוקה באפזיה. המחקר העלה צורך בהסבר ברור ומותאם גיל למה היא אפזיה. בנוסף, זיהינו צורך ברעיונות לפעילויות משותפות ובלמידה של דרכי תקשורת מותאמות, שיסייעו לשיפור הקשר בין הנכדים לקרוביהם הלוקים באפזיה.

אנחנו ממליצים לך לצפות בסרטון לפני הצפייה עם בני המשפחה
וכן מומלץ לצפות בסרטון עם ההורים, טרם הצפייה עם הנכדים.

במידה והנכם עובדים במסגרת בה יש אנשי צוות נוספים כמו עובד סוציאלי או מרפא בעיסוק,
ניתן לשלב גם אותם בהדרכה עם המשפחה.

תיאור הסרטון:

הסרטון מתאר מפגש בין נכדה לסבא שלה, לאחר שעבר אירוע מוחי. בעקבות הארוע הסבא סובל מאפזיה וקיים קושי בתקשורת עימו. במהלך הסרטון מודגש הקושי של הסבא בתחומי השפה, כאשר דמות האם מסבירה את הקושי. בנוסף מוצגות דרכים מותאמות ליצירת תקשורת מהנה/ יעילה.

חשוב לציין כי הסרטון יכול להעלות אצל הצופים חוויות וזיכרונות מאירועים בחייהם ובחיי המשפחה. חשוב לתת להם מקום וזמן לעבד ולבטא אותם. בנוסף, אנו מצפים כי בעקבות הסרטון יתעוררו אצל הצופים שאלות.

HAC

המכללה האקדמית הדסה ירושלים
Hadassah Academic College Jerusalem

אקדמיה מובילה בעולם משתנה

מרכז אדלר לאפזיה

מרכז שיקום והכשרה ברוח ה-LPAA

החוג להפרעות בתקשורת

המכללה האקדמית הדסה, ירושלים

מצורפות דוגמאות לשאלות ותשובות אפשריות:

איך אני יכולה לעזור לסבא?

את יכולה לנסות לשנות את הדרך שבה את מדברת איתו. תצטרכי לדבר יותר לאט וברור, להשתמש בתנועות ידיים ובפרצופים כדי להסביר למה את מתכוונת. את יכולה גם להשתמש בציורים כדי להסביר. חשוב גם להקשיב לסבא בסבלנות, להקשיב לקולות השונים שהוא משמיע ולהסתכל על תנועות הידיים שלו. אם את רוצה להבין משהו, כדאי לשאול את סבא בעיקר שאלות שהתשובה עליהן היא כן או לא. אלו שאלות יותר פשוטות משאלות של 'למה' או 'איך'. בכל מקרה, את תמיד יכולה לבקש עזרה ממבוגר שנמצא בסביבה.

האם סבתא תחזור להיות אותו הדבר?

עם הזמן סבתא תלמד לתקשר טוב יותר ואתה תלמד להבין אותה טוב יותר. סבתא כנראה לא תחזור לדבר כמו פעם. אבל אתה והיא תוכלו לדבר אחד עם השניה ולעשות הרבה דברים ביחד.

האם זה מדבק?

אפזיה לא מדבקת. אפשר לחבק את סבא ולתת לו נשיקה כמה שרוצים.

האם זה יכול לקרות למבוגרים אחרים או לי?

לרוב האנשים בעולם אין אפזיה. אני לא יכולה להבטיח שזה לא יקרה לעוד מישהו שאת מכירה אבל היום כשאת יודעת מה זה אפזיה, את גם תדעי איך לדבר עם אנשים שיש להם את זה.

האם כל כאב ראש שלי או של הורה יכול לגרום לאירוע מוחי?

לא. כאב ראש קורה בדרך כלל כשעייפים או לא שותים מספיק מים. אפזיה קורית אחרי אירוע מוחי ויש לה סימנים רבים כמו בלבול במילים, חולשה בגוף וגם כאב ראש.

האם זה חשוב שאני אמשיך לנסות להיות בקשר עם סבתא?

בטח שזה חשוב. סבתא מאוד אוהבת אותך ואוהבת לבלות איתך. הזמן שלכם ביחד משמח אותה ועוזר לה להרגיש טוב. סבתא היא חלק חשוב מאוד במשפחה שלכם וחשוב להמשיך לאהוב אותה ולבלות איתה, גם עם האפזיה שיש לה.

רעיונות לפעילויות משותפות של נכדים וסבים/תות עם אפזיה:

משחקי קלפים: חשוב לבחור משחקים שהמרכיב השפתי בהם הוא מועט, לדוגמה: "מלחמה", "טאקי" וכו'.

פעילויות יצירה או הכנת תוצר משותף.

בישול/אפייה משותפת.

לצאת יחד לטיול.

סיפור - ניתן לבחור סיפור קצר או להמציא סיפור במידת האפשר.

צפייה משותפת בסרט או בסידרה.

משחק משותף באיפד או במחשב.

חשוב להתאים את הפעילות לתחומי העניין של הנכד והסבא וכן ליכולות השפתיות, המוטוריות והתפקודיות שלהם.

הסרטון הופק על ידי 'מרכז אדלר לאפזיה', החוג להפרעות בתקשורת, מכללה אקדמית הדסה ירושלים. ניתן לפנות למרכז אדלר לאפזיה לשאלות, תגובות ורעיונות נוספים לגבי הסרטון וכן, לתיאום הדרכת ילדים ונכדים בנוגע לתקשורת עם קרוב משפחה עם האפזיה.

ליצירת קשר עם מרכז אדלר לאפזיה: ניתן לפנות באימייל adleraphasia-cent@hac.ac.il או בטלפון: 02-6291309